

HET GEHEUGEN

Hermientje Oost

Harmina (Hermientje) Oost werd geboren op 23 mei 1937 te Vledder. Zij was getrouwd met Arie Eelderink en is weduwe sinds 2001. Ze heeft een dochter en drie kleinkinderen.

In haar jeugd woonde ze aan Vledderveld 111, welk adres later is gewijzigd in Vledderweg 13). Ze woont nu in Hengelo (Gld), Middenweg 1.

Na de MULO in Diever te hebben gevolgd kreeg zij een administratieve baan bij de Landbouwbank in Steenwijk. Daar heeft zij vijf jaar gewerkt. In 1959 werd zij benoemd op het gemeentehuis van Vledder. Na haar huwelijk in 1963 verhuisde zij naar Hengelo in Gelderland.

Wat is uw oudste herinnering aan het dorp?

Veel aansprekende herinneringen aan het dorp Vledder heb ik eigenlijk niet. Dat komt waarschijnlijk omdat ik tot mijn huwelijk altijd aan de Vledderweg heb gewoond, de weg van Vledder naar Frederiksoord. Waar ik woonde heette het toen Vledderveld, een officiële plaatsnaam. En Vledderveld behoorde niet tot het dorp, zo voelde ik dat toen ook aan. De Vledderweg was vroeger een erg donkere weg met een zandpad er naast. Er was bijna geen straatverlichting. Mijn vriendinnen durfden 's avonds dan ook nooit te komen. Ze vonden

Het ouderlijk huis: Vledderveld 111 / Vledderweg 13.

de Vledderweg veel te donker. Niettemin heb ik aan de Vledderweg een geweldige jeugd gehad. Veel trok ik op met mijn 'buurjongens' de tweeling Lute en Thijs Winters. Binnen zitten was er niet bij. We bouwden bijvoorbeeld hutten in het bos van Jan Tiemen, maakten van oude fietsen zgn. loopfietsen (vier fietsvelgen, een houten frame met een stuur) en als het winter was schaatsten we op de 'Lodewiek'. Speelgoed hadden we niet of nauwelijks. We vermaakten ons ook met het noteren van autonummers van de weinige auto's die toen langs kwamen. Aan het nummerbord kon je zien uit welke provincie de auto kwam. Nu is de Vledderweg een erg drukke en goed verlichte verkeersweg met een geasfalteerd fietspad er naast.

Kort nadat ik in het oorlogsjaar 1943 zes jaar werd ging ik naar de lagere school in Vledder. De school stond toen op de plaats waar nu de Tippe staat. De school was een mooi gebouw met hoog geplaatste ramen, zodat je niet naar buiten kon kijken. Tegenover de school was de bakkerij van Liefert Ekkels. Mijn oudste herinneringen aan het dorp zijn denk ik de lagere school en de heerlijke geur van de bakkerij van Ekkels, zeker rond de tijd van Sint Nicolaas en het kerstfeest. Ik kan mij ook nog herinneren dat we in de oorlog turf of hout mee moesten nemen naar school om de kachel brandend te houden.

Meester Blomsma was het hoofd van de school. Hij was een erg strenge maar wel een goede meester, die prachtige bordtekeningen kon maken. Waar we altijd naar uitkeken was het jaarlijkse bezoek van Hein Akkerman aan Vledder. Hein Akkerman bezat een zweefmolen, een draaiorgel en een schiettent met balgooien. Zweven in die molen met draaiorgelmuziek, samen met een vriendin in zo'n tweepersoonsbakje, was voor mij een belevenis.

Welk voorval heeft de mees- te indruk op je gemaakt?

Over die vraag hoef ik niet lang na te denken. Dat is zonder twijfel het bombardement van het vliegveld in Havelte in 1944 door de geallieerden. Een vliegveld dat

door de Duitsers was aangelegd. De vliegtuigen vlogen dan over Vledder, gingen richting Havelte, lieten de bommen vallen en kwamen dan weer terug. Dat herhaalde zich een paar keer. Alles stond te schudden. Ik was op dat moment bij opoe en opa van Rijsten aan de Brink. Opa en oom Jaap van Rijsten stonden met hun handen tegen de ruiten om te voorkomen dat het glas eruit zou vliegen. Het is allemaal goed gegaan. Mijn ouders waren tijdens dat bombardement erg ongerust over mij. Mijn vader besloot mij op te halen, maar kwam niet verder dan één van de schuilgaten op de Kleine Brink. Daar kroop hij in en kwam er pas uit, toen het bombardement over was. Als klein meisje heeft dit allemaal veel indruk op mij gemaakt, ik was toen echt bang.

Ook kan ik mij de bevrijding nog goed herinneren. Op de morgen van 12 april 1945 kwamen er voor ons heel vreemde voertuigen de Vledderweg oprijden. Het bleken Canadese tanks te zijn. Onze bevrijders!! Met gejuich werden ze in Vledder ontvangen. Het was groot feest. 's Avonds werd er bij hotel Frederiksoord op straat gedanst. Daar ben ik met mijn ouders naar toe geweest. De dagen daarna kwamen veel militaire voertuigen voorbij. De Cana-

dezen gooiden repen chocola naar ons toe, een lekkernij die ik nog nooit eerder had geproefd.

Toch nog een klein verhaaltje over een belevenis tijdens mijn werk op het gemeentehuis. Zo af en toe stopte een woonwagen voor het gemeentehuis en de woonwagewoner vroeg dan om geld op grond van de verouderde Armenwet (1912). Hij kreeg dat geld pas nadat hij minimaal een dag lang voor de gemeente had geschoffeld, blad geharkt of sneeuw geruimd. Dat stond de heren meestal niet aan, soms stevige tirades, maar meestal kozen ze toch eieren voor hun geld. En... hun werk werd streng gecontroleerd. De woonwagen stond in de tussentijd voor het gemeentehuis.

Welke persoon heb je als het meest kleurrijk ervaren en waarom?

Kleurrijk kun je ze niet echt noemen. Maar wat toch wel indruk op mij heeft gemaakt waren de bewoners van het tegenover ons huis staande armenhuis. Dat armenhuis is in de jaren zestig van de vorige eeuw afgebroken. De Bijstandswet (inwerking getreden op 1 januari 1965) bestond toen nog niet, en het was daar toen werkelijk armoede. Als kinderen meden we het armenhuis, zelfs het land dat er rondom lag. Een beeld van armoede, dat je gelukkig nu niet meer op het Drentse platteland tegen komt. Echt kleurrijk noem ik onze buurman Herman Puper. Een bijzondere man, altijd hulpvaardig en een man die prachtig kon vertellen. In die tijd was er nog geen tv en als 's avonds het werk af was, kwamen de burens gezellig bij elkaar om een praatje te maken. We zaten met zijn allen in de berm van de Vledderweg. Overdrijven was Herman zeker niet vreemd. We hingen aan zijn lippen en we vonden het ver-

Herman Puper als voetballer van Sparta uit Vledder in de jaren 30.

velend als we naar bed moesten. Herman kon ook goed voetballen, hij speelde in het eerste elftal van het dorp. Hij was voor mij een echte held.

Welke verandering aan het dorp, als je daar nu op terugkijkt, is het meest positieve en welke het meest negatieve?

Laatst kwam ik van de Doldersumse kant Vledder binnen. Wat me opviel was dat het er allemaal zo netjes en schoon uitzag, dat vind ik positief. Maar

het meest positieve vind ik de fraaie bebouwing van de nieuwe uitbreidingsplannen van het dorp, in het bijzonder de Bosbouwkamp en de Rolle, voor en achter ons oude huis.

Jammer vind ik de afbraak van de smederij van Hendrik Haar, later van Rieks Vleems. Die smederij was zo kenmerkend voor het dorp en voor ons als kinderen een trekpleister. De boeren lieten daar hun paarden beslaan. En beide smeden waren mannen met humor. Er viel altijd wel wat te beleven. Het meest negatieve vind ik echter de onzorgvuldigheid, waarmee met het dorpse karakter van de Brink en de Dorpsstraat is omgegaan. Er is naar mijn mening geen goede balans tussen oud en nieuw. De gemeente Vledder, later Westerveld, had hiermee zorgvuldiger moeten omgaan. Graag zou ik mijn ouders nu de nieuwbouw achter en voor onze boerderij nog eens willen laten zien. Het armenhuis bestaat al lang niet meer, op die plaats staan nu fraaie bungalows.

Tiemen Stuiver